

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยพระนคร

เพลงเขมรโพธิสัตว์เถา (เนื้อที่ ๒)

๓ ชั้น	โธ่พ่อพลายสายสวาทของน้องเฮ้ย มานอนหอคิ้วน้องสองเวลา นั่นนี่ซี้ซิกส์พอก	ไม่เคยเลยจะห่างเหินหา พ่อเคยพาหิมพุดพิไรวอน เข้าหอกมิให้ไกลไปจากหมอน
	แขนซ้ายเคยให้เมียหนุนนอน	(ยั่ว) (ใครให้) (ไกล) เห็นเมียร้อนพ่อก็พัดกระพือลม
๒ ชั้น	พริ้วพลอคอดจูบมิใคร่นอน (พูด)	ซ้อนคางเมียเซยแล้วเสยผม
	จนรุ่งรางสว่างสายไม่วายชม ไม่พลิกกายบ่าหน้าออกไปจาก แนบนางข้างเคียงด้วยใจ	แสนภริมย์รักน้องไม่นอนไกล จะออกปากว่าเหนื่อยนิคหามีไม่ พ่อไปใครจะกอดให้พิมนอน
ชั้นเดียว	จะกินข้าวนั่งเกล้าอยู่คอยท่า ครั้นเมียไม่กินพร้อมพ่อยอมวอน เห็นเขาเป็นผัวเมียกันมาหนัก พ้อมาต้องเค็ดรักหักไป	ให้พิมมานั่งกินด้วยกันก่อน ปิ่นป้อนปลอบปลืมประโลมใจ จะรักเหมือนพ่อรักพิมหามีไม่ ทำไมจะได้ของรักไปเซยชม
	(ตอน พิมพิลาไลยครวญถึงพลายแก้วเมื่อพลายแก้วต้องไปรบ)	

เพลงแขกมอญบางขุนพรหม เถา (เนื้อที่ ๒)

๓ ชั้น พलयามความอาลัยใจละเหี่ย ฟังเมียไม่กลั่นน้ำตาได้
 พี่นี้เหลือที่จะห่วงใย พี่จะไปบอกพ่อให้ขอน้อง
 ถึงกระไรให้ขอพ่อได้หมั้น ป้องกันมิให้ใครเกี่ยวข้อง
 ถ้าหากว่าบิดาไม่ปรองคอง ถึงจะต้องพินคอไม่ขอไป

(มิ)

๒ ชั้น อย่าวิตกหมกไหม้เลยน้องแก้ว ไปแล้วพี่หาลืมลืมจิตไม่
 ...จงจำคำสัจย์ของพี่ไว้ เสรีจศึกเมื่อไรจะริบมา

(เจ้า)

อย่าร้องให้ไปนักเลยน้องพี่ พรุ่งนี้ใครเห็นจะผิดหน้า

(จงฟัง)

ว่าพลาทางช่วยเซ็ดน้ำตา แล้วจูบซ้ายซ้ายขวาจะลาจร

ชั้นเดียว ศรีมาลาอาลัยใจจะขาด นางมีอาดูหน้าตั้งแต่ก่อน
 ผละหัวคิ้วเจ้าเข้าที่นอน ลงแอบหอมอนซ่อนหน้าไศกาสัย

(ตอน พलयามลาศรีมาลา)

เพลงแขกมอญบางขุนพรหม เถา (เนื้อที่ ๑)

๓ ชั้น พलयงามความอาลัยใจละเหี่ย ฟังเมียไม่กลั่นน้ำตาได้
 พี่นี้เหลือที่จะห่วงใย พี่จะไปบอกพ่อให้ขอร้อง
 ถึงกระไรให้ขอพ่อได้หมั้น ป็องกันมิให้ใครเกี่ยวข้อง
 ถ้าหากว่าบิดาไม่ปรองคอง ถึงจะต้องพันคอไม่ขอไป
 (มิ)

๒ ชั้น อย่าวิตกหมกไหม้เลยน้องแก้ว ไปแล้วพี่หาสิมปลื้มจิตไม่
 ...จงจำคำสัจย์ของพี่ไว้ เสรีจติกเมื่อไรจะริบมา
 (เจ้า)
 อย่าร้องให้ไปนกลอยน้องพี่ พรุ่งนี้ใครเห็นจะคิดหน้า
 (จงฟัง)

ว่าพลงทางช่วยเช็ดน้ำตา แล้วจูบซ้ายซ้ายขวาจะลาจร
 ชั้นเดียว ขับลำบรรเลงเป็นเพลงเถา เพลงมอญเก่าฟังเสนาะเพราะนักหนา
 ชื่อแขกมอญบางขุนพรหมนามสมญา ฉันได้มาจากวังบางขุนพรหม

หมายเหตุ เฉพาะอัตรา ๓ ชั้น และ ๒ ชั้น เท่านั้นที่นำเนื้อร้องมาจากเสภาเรื่อง ขุนช้างขุนแผน
 ตอน พलयงามตานางศรีมาลา ส่วนอัตราชั้นเดียว ใช้บทพระนิพนธ์ของ
 สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระนครสวรรค์วรพินิต แต่มีคิดเขียนบ้างบางพยางค์

เพลงแขกมอญบางช้าง (๓ ชั้น)

นิงจาเจ้าวันทองน้องพี่อา พี่จำหน้าเนื้อน้องได้ทุกแห่ง
 นิงจาใจช่างกระไรมาเปลกเปลลง เอมืออดคำแล้วยังแคลงอยู่คลับคล้าย
 เจ้าลิ้มนอนซ่อนพุ่มกระทุ่มดำ เค็ดไบบอนซ่อนน้ำที่ไรฝ้าย
 พี่เดี่ยวหมากเจ้าอยากพี่ยังคาย แขนซ้ายคอดแล้วเพราะหนูนอน

(ตอน ขุนแผนต่อว่าวันทอง)

เพลงแขกมอญบางช้าง เถา (เนื้อที่ ๓)

๓ ชั้น	นิจจาเจ้าวันทองน้องพี่อา นิจจาใจช่างกระไรมาแปลกแปลง	พี่จำหน้าเนื่อน้องได้ทุกแห่ง เอามือคลำแล้วยังเคลงอยู่คลับคล้าย
๒ ชั้น	เจ้าลิมนอนซ่อนพุ่มกระทุ่มคำ พี่เคี้ยวหมากเข้าอยากพี่ยังคาย	เค็ดใบบอนซ่อนน้ำที่ไรฝ้าย แขนซ้ายคอดแล้วเพราะหนูนอน
ชั้นเดียว	เข้ามาได้ศัสดิมีทรัพย์มาก	มาลิ้มเรือนเพื่อนยากแต่เก่าก่อน (เลื่อน)
	หลงเชิงขุนช้างมันช่างวอน (ช่างชะอ่อน)	กอดท่อนซุงสักสำคัญคน
(ตอน ขุนแผนต่อว่าวันทองก่อนพาหนี)		

เพลงแขกลพบุรี เถา

๓ ชั้น	ถ้าควนเอ๋ยจะควน ไปก่อนแล้ว จะโรยร้างห่างสิ้นกลิ่นมาลี ที่มีกลิ่นก็จะคลายหายหอม ที่มีดอกก็จะวายระคายครบ	ทั้งเกิดแก้วพิกุลย์สุนศรี (-) จำปีเอ๋ยสักกี่ปีจะมาพบ จะพลอยตรอมสูญสิ้นกลิ่น <u>ตระหลบ</u> (เหือด) (ตลบ) จะเหี่ยวเฉาซาบสลดไป (แห้ง)
๒ ชั้น	ต้นน้อยน้อยลูกล้อยระย้าดี จะทิ้งเรือนไปร้างอยู่กลางไพร รากไม้จะต่างหมอนนอนอนาถ	ตั้งแต่นี้จะไปชมต้นไม้ใหญ่ ยุ่งร้านรินไรจะตอมกาย <u>คววดาคจะต่าง</u> ได้นำใจหาย (ดวงดาว)
ชั้นเดียว	ลงบันไดใจเจียนจะขาดตาย	น้ำตาหลังพริ้งพรายกระจายลง (ตกระจ่ายพริ้งพราย)
ชั้นเดียว	ขุนแผนปลอบน้องอย่าร้องไห้ ไปเป็นเพื่อนพี่บ้างในกลางดง ไปเดือนหนึ่งแล้วจะพากลับ จะร้องไห้ครวญคร่ำไปทำไม	ไปหน่อยหนึ่งแล้วจะมาส่ง ไปชมหงส์หม่เล่นให้เอ็นใจ ถ้วนเดือนแล้วจะรับเจ้าไปใหม่ เขาอยู่เขาจะไว้เมื่อไรมี
(ตอน ขุนแผนพาวันทองหนีจากขุนช้าง วันทองอาลัยบ้าน)		

เพลงแขกโอดเถา

๓ ชั้น	กลับเสียใจอาลัยขุนช้างเล่า จะเป็นน้ำค้ำขายจร เห็นม่านขาดกลาดขวางอยู่กลางห้อง	นิजाเจ้าหลักตั้งอยู่ไกลหมอน ใครจะซ่อนผ้าห่มให้ตัวรัก สองมือตอกเพียงอกหัก
๒ ชั้น	จันทาลผลาญทำเจ็บช้ำน้ก ถึงหอกกลางเกลื่อนกลาดด้วยทาสหญิง ดูพลงทางคิดอนิजा	สะอื้นฮักฮักแล้วเดินมา นอนกลิ้งนึ่งหลับไม่เงยหน้า ถึงห้องแก้วกริยาขึงเศร้าใจ
ชั้นเดียว	พี่จะลาไปแล้วเจ้าแก้วเอ๋ย ฝากขุนช้างด้วยช่วยปลอบใจ ถึงกรงนกขุนทองอยู่ทั้งคู่ นกเอ๋ยเคยเสียงเสนาะดัง	สิ่งไรเคยทำเจ้าจำได้ ข้าวปลาหาให้เหมือนพี่ยัง นกโนรีแขวนอยู่ที่เตียงตั้ง ฟังชื่นเชยชมอารมณ์นาง

(ตอน วันทองรำพึงขณะลงจากเรือนตามขุนแผนไป)

เพลงกระแซ่หางยาว เถา

๓ ชั้น	เจ้าร่างน้อยนอนนิ่งบนเตียงต่ำ	ดูคมขำงามแจ่มแจ่มใส
		(-)
	คิ้วคางบางนอนอ่อนละม้าย	รอยไรเรียบรับระดับดี
	(ไม)	(เรียบไร)
	ผมเพ็ชร์เปลือยปล่อยลงประป่า	งอนปลายเกษาคุสมศรี
	(-) (เลื้อยประลงจนป่า)	(ศ)
	ที่นอนน้อยนำนอนดูอ่อนดี	...ทั้งหมอนมีข้างคู่ประกองเคียง
	(-)	(มี)(-) (-)
๒ ชั้น	กระจกแจ่มจักใส่คันล่องน้อย	ไม้สรอยสั้นงามเกลี้ยง
		(สอย) (-)
	ฉาบั้งจัดตั้งไว้ข้างเตียง	อัมจรรยตั้งเรียงในห้องน้อย
		(อัมจันท์)
ชั้นเดียว	ห้องแคบรู้จักแอบไม้แออัด	รู้จักจัดเครื่องเรือนไว้ให้สรอย
	(อุส่าห์)	(สอย)
	ทั้งกระ โลงชั้นน้ำและจอกสอย	ดูน้อยน้อยงามรับกับรูปคน
	(-)	
(ตอน	ขุนแผนเข้าห้องแก้วกิริยา)	

เพลงจิ้งจอกทอง เต่า

๓ ชั้น	แมงมุมทุ้มออกอักษรรย (ตี) จิ้งจอกหักประจักษ์ที่หลังคา	นกแสกแกกขวิญบนเวหา ก็รู้ว่ามารดาเจ้าบรรลัย (มีภัย) ประคองกอดคอง้องเข้าร้องไห้ จะตายแล้วหรือไร โฉนนา
๒ ชั้น	สองราก็พากันร้องไห้ จะได้รู้ร้ายคดีที่มารดา	จำเราจะไปยังเคหา ว่าแล้วครองผ้าคลาไคล
ชั้นเดียว	เณรบัวจุดไฟใส่โคมแก้ว พันวัดตัดทุ่งมุ่ง... ไป (ลัด) (เดิน)	ก็คลาดแคล้วลงจากกฎใหญ่ เสียงไก่อแก้วจันกระชั้นมา (เสนาะ) (ทาง)

(ตอน พลายเพชรพลายบัวเห็นนางร้ายด้วยสร้อยฟ้ายุพลาวยง ให้ใช้แสนคำอินทร์มาฆ่าศรีมาลาที่วัดป่าเรไร)

เพลงดวงพระธาตุ เต่า

๓ ชั้น	ครั้นถึงเขาพระ...เคย...มาไหว (-) (ที่) (เขา)	พระข่างสุกนี้กระไรตั้งหึ่งห้อย (สุกร)
๒ ชั้น	ซื้อม้วนทองนึ่งน้อย รินรินขึ้นรสเสาวคนธ์	พระจันทร์ฉายบ่ายคล้อยลงนับพัน ปนกับกลิ่นแก้มเกษมสันต์
ชั้นเดียว	หอมกลิ่นบุปผาสารพัน ส่องต้องบุปผชาติสะอาดช่อ น่ารักโกศมัญเป็นพุ่มพวง (-)	พระจันทร์คืนหมอกออกแดงดวง อ่อนล่อเกสรขจรร่วง โน้มน่วงกึ่งเก็บให้วันทอง

(ตอน ขุนแผนพาวันทองหนีมาถึงเขาพระ)

เพลงทยอยฉวน เถา (เนื้อที่ ๔)

๓ ชั้น	ครานั้นจึงโหม <u>เข้า</u> วันทอง (นาง)	อยู่ในห้องโหยหวนละห้อยหา
	ไอ้พ่อพลายแก้วแววตา	มรณาแน่แล้วหรืออย่างไร
๒ ชั้น	วัน <u>เมื่อ</u> พ่อม้วยมุดสุดชีวิต (-)	เมียจะฝืนสักนิกก็หาไม่
	ลางร้ายก็ไม่มีให้แจ้งใจ	นำวไพร่ไปด้วยไม่เห็นมา
ชั้นเดียว	เขาว่านายตายไพร่ติดคุก สารพัดขัดสนจนทุกตา	เมียทุกข์เหลือที่จะตามหา ไม่รู้ว่ายูธยานั้นอย่างไร
(ตอน วันทองครวญถึงพลายแก้ว เมื่อถูกขุนช้างหลอกว่าพลายแก้วตาย)		

เพลงทยอยนอก เถา

๓ ชั้น	ที่จะ <u>ลา</u> ไปก่อนแล้วเจ้าแก้วเอ๋ย (-)	สิ่งไรเคยทำเจ้าจำได้
	ขอฝากขุนช้างด้วยช่วยปลอบใจ	ทั้งข้าวปลาหาให้เหมือนพี่ยัง
	(-)	(-)
	มาถึงกรงนกขุนทองอยู่ทั้งคู่ นกเอ๋ยเคยเสียดเสนาะดัง	นก โนรีแขวนอยู่ที่เตียงตั้ง ฟังชื่นเชยชมอารมณ์นาง
๒ ชั้น	ขุนช้างเรียกว่าแม่วันทอง แต่นี้เข้าเฝ้าจะเว้นวาง	สาธิตาเจ้าก็ร้องอย่างนั้นบ้าง ครวญพลาทางตามขุนแผนมา
	ถึงกลางนอกชานละลานจิต	ตะลึงคิดลั้งเลดูเคหา
	แล้วซ้ำเลื่องเรื่องอย่างถึงอ่างปลา	ชะ โงกหน้ามือช้อนมาชมชู
ชั้นเดียว	กลมกลมสมอย่างตละปิ่น ถึงกระถางต้นไม้ชายคาดู	บ้างว่ายหันเหวี่ยงหางกระทิงหู เป็นคู่คู่ชูช้อรชร
(ตอน วันทองรำพึงขณะจะลงจากเรือนตามขุนแผนไป)		

เพลงทองย่อน เถา (เนื้อที่ ๒)

๓ ชั้น	เพราะคำร่ำก่อนงอนสับค ชื่อว่าวันทองต้องนิยมน	แม่ผลัดชื่อให้ก็เห็นสม นานไปแก้มกับนมจะเป็นทอง
๒ ชั้น	เออกระนั้นสิเจ้าจึงได้ว่า (อย่าให้)	...หลับตาชมเชอจะอยู่ในห้อง (ให้)
ชั้นเดียว	ตามใจให้เจ้าทำแต่ลำพอง แต่กระนั้นยังไม่ได้กับใจนาง	ครั้นว่าบ่างแล้วก็ร้องไม่เคยพบ ถ้าปลัดอยห่างแล้วก็เปรี๊องกระเดื่องจบ
	หรือหรือ...ความหลังคั่งสมทบ (-) (เรื่อง)	(-) ข้าเรียกให้ใครครบจึงเจรจา

(ตอน ขุนแผนต่อว่านางวันทองก่อนพาหนี)

เพลงขรณีส่องให้ (๓ ชั้น)

รักไม้จะต่างหมอนนอนอนาถ	ดาวฉายจะต่างได้นำใจหาย (ดวงดาว)
ลงบันไดใจเจียนจะขาดตาย	น้ำตาหลังพรั่งพรายกระจายลง (ตกกระจายพรั่งพราย)

(ตอน ขุนแผนพาวันทองหนีจากเรือนขุนช้าง)

เพลงนกจาก เถา

๓ ชั้น	ไม่เห็นนางอย่างขึ้นบนหอน้อย	พระจันทร์ฉายบ่ายคล้อยจรัสใจ (จรัส)
	สว่างเวียงบ้านสำราญใจ (สงสาร)	เหมือนใบไม้ต้องลมระบมเย็น (ใบ ไทร) (งม)
๒ ชั้น	จะเป็นน้ำค้างค้ำค้ำใบไทร (-)	จะจากเมฆเสียใจไม่แลเห็น (-) (เส็ง)
	ไอ้น้ำค้างเหมือนหนึ่งนางน้ำตากระเด็น (-)	เข้าเย็นยามนอนไม่นานนี้ (จะนอน)
ชั้นเดียว	ยามกินก็จะกินแต่น้ำตา ...แสนคิดเข้าคำเฝ้ารำลึก (จะ)	จะครวญคร่ำรำหาเวลาศึก (เฝ้า) ตรึกแล้วเกือบงุนให้หม่นใจ (-)
(ตอน ขุนแผนขึ้นเรือนขุนช้าง ได้นางแก้วกิริยา)		

เพลงนเรศวรชนช้าง (๒ ชั้น)

ทักน้อยหุชมกริมย์จิต (หุช)	ขอคนนิตเถิดคอกไม้...อย่าไขว่ป้อง (-) (นิต) (ปิดป้อง)
ที่สุดแต่น้อยน้อยค้อยประคอง	ไธ้มาต้องของเขาคะชอกจ้ำ (ฉิ่ง)
ที่ต้องแต่เบาเบาดอกเจ้าพี่	พอยินดีหายระทวยเมื่อยามค่ำ
อย่าถลัดตกเลยที่จะกอดก้ำ	นั่นจ้ำเก่าแล้วเกล้งมาพาดกัน
(อันตัวพี่ไม่มีจะหยามทำ)	(เจ้า) (พาโล)
(ตอน ขุนแผนพาวันทองหนีขุนช้างมาในป่า)	

เพลงนกแก้ว (๒ ชั้น)

...กินข้าวนั่งเต้าอยู่คอยท่า

ให้พิมมานั่งกินด้วยกันก่อน

(จะ)

ครั้นเมียไม่กินพร้อมพ่อย่อมวน

ป็นป้อนปลอบปลื้มประโลมใจ

เห็นเขาเป็นผัวเมีย...มาก็นุก

จะรักเหมือนพ่อรักพิมหามีไม่

(ก้น) (หนัก)

พ่อจะมา...แต่รักหักไปทำไมจะได้ของรักไว้เชยชม

(-) (ต้อง)

เป็นจนจิตกลัวคิดไปไม่ได้

จนใจพ่อเอาไปแต่ผ้าห่มในกลางไพรพ่อจะได้เอาไว้ชมเมียจะตรมครมคั่นอยู่เดียวตาย

(ให้ประคอง)

(สุดตรมอก)

เมียจะนอนคนเดียวกระไรรอดยามหนาวใครจะกอดให้หนาวหาย

(ใครจะกอดพิมนอน)

เคยนอนแนบแอบข้างไม่ห่างกายเมียจะตายแล้วพ่อทุลกระหม่อมเมีย

(แอบ) (-)

(ตอน พลายแก้วลาพิมพิลาไลยไปทัพเพื่อรบกับเมืองเชียงใหม่)

เพลงนาคเกี้ยว เถา

๓ ชั้น	จะกินข้าวนี้ <u>คร่ำ</u> อยู่คอยท่า (เกล้า)	ให้พินมานั่งกินด้วยกันก่อน
	ครั้นเมียไม่กินพร้อมพ่อย่อมวน เห็นเขาเป็นผัวเมียกันมาก็นึก (หนัก)	ป็นช้อนปลอบปลื้มประโลมใจ จะรักเหมือนพ่อรักพินหาไม่
	พ้อมาค่วนเศ็ตรักหักไป (ต้อง)	ทำไมจะได้ของรักไว้เซซม (ไป)
๒ ชั้น	เป็นจนจิตกลัวคิดไปไม่ได้ อยู่กลางไพรพ้อจะได้เอาไว้ชม (ประคอง)	จนใจพ้อเอาไปแต่ผ้าห่ม เมียจะตรมครอมคั่นอยู่เดียวดาย (สุด) (อก)
	เมียจะนอนคนเดียวกระไรรอด เคยนอนแนบแอบข้างไม่ห่างกาย (แอบ) (-)	ยามหนาวใครจะกอด...ให้หนาวหาย (-) (พินนอน)
ชั้นเดียว	พ้อไปทัพกว่าจะกลับมารับขวัญ ใครจะป็นข้าวป้อนเมื่ออ่อนเพลีย	ทุกคืนวันคงโหยให้ใจละเหี่ย พินอกเมียพ้อคงทุกข์ชุกกล้าเค็ญ
(ตอน ปลายแก้วลาพินพิลาไลยไปทัพ)		
หมายเหตุ	เพลงนี้เฉพาะอัตรา ๓ ชั้น และ ๒ ชั้นเป็นบทร้องที่นำมาจากเรื่อง ขุนช้างขุนแผน ส่วนอัตราชั้นเดียวนั้น สุรชัย เครือประดับ เป็นผู้ประพันธ์คำร้อง	

เพลงบุหลัน (๓ ชั้น)

ครั้นสิ้นแสงเทียนรูปประทีปตาม งามแสงจันทร์กระจ่างสว่างส่ง
(มีต) (-) (ส่อง) (ก็ส่อง)

พระพายพัดเกสรขจรลง บุษบงเบิกเบ่งระบัดบาน
(บุปผาชาติสาด) (แบ่ง)

เรณูवलหวนหอมมารวยริน พระพายพัดกลบกลิ่นหอมหวาน
(ประทีน) (-)

เจือฉิวปลิวสู่มามาลย์ ประสานกอดวันทองหลับระงับไป
(รส) (สอดกอด)

(ตอน ชุนแผนพาวันทองเดินป่า)

เพลงพญาโศก (เนื้อที่ ๒) (๓ ชั้น)

มาถึงเตียงเคียงข้างชุนช้างหลับ ...มนต์สร้างนางกลับหวนสะห้อย
(พอ) (เสียม)

จะจากเจ้าเหมือนหนึ่งว่าขาดลมลอย อย่าหมายคอยเถยว่าเมียจะเป็นตัว
(คัง)

(ตอน วันทองอาลัยชุนช้างก่อนตามชุนแผนไป)

เพลงพม่าห้าท่อน (เนื้อที่ ๒) (๓ ชั้น)

เดินทางมาในหว่างกระดางไม้	ดอกใบรุกขชาติค้ายตื่น
(โจนลงกลางชานร้านดอกไม้	ของขุนช้างปลุกไว้อยู่ค้ายตื่น)
ลมหวนเกสรเมื่อก่อนคืน	ขึ้นขึ้นชุกกลิ่นฉวีใจ
(รวยรศเกสรเมื่อก่อนคืน	ขึ้นขึ้นลมชายสบายใจ)
จำปาเทศเกดแก้วพิกุลแกม	ยี่สุ่นแซมสายหยดพุดไสว
(กระดางแก้วแก้วพิกุลแกม	ยี่สุ่นแซมมะตังคัคคูไสว)
พยอมยงค์คัคคทรงสมละไม	ชั้นในไว้กรงสาธิตา
(สมอรัตคัคคทรงสมละไม	ตะขบข่ายคัคไว้จิ้งหะกัณ)
นกแก้วจัดคอนแล้วนอนเฉย	เจ้าแก้วเอ๋ยสาวรักเจ้าหนักหนา
(ตะโกนาทึงกึ่งประทับยอด	แทงทวยทอคอินพรมนมสวรรค์)

หมายเหตุ เนื้อเพลงคัดแปลงจากเสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอน ขุนแผนขึ้นเรือนขุนช้าง
ได้นางแก้วกิริยา

เพลงพม่าห้าท่อน (เนื้อที่ ๓) (๓ ชั้น)

รุ่งขึ้นพุ่มนี้อายขุนช้าง	จะนอนครางอิดออกคอดแต่หมอน
เอาวันทองของกูมาแนบนอน	วันนี้กูจะก่อนให้สมเด็น
แล้วลงขันคัคคหน้าม้าสีหมอก	อย่าออกลำพองคณองแล่น
บังเงาเสาอยู่อย่าดูแคลน	สั่งม้าแล้วก็แล่นไปสั่งพราय
สะกดให้หลับหมดทั้งเคหา	ต่อกูเตือนว่าจึงฝันผาย

(ตอน ขุนแผนแค้นขุนช้าง จึงคิดพาวันทองหนีไป)

เพลงพม่าห้าท่อน เถา (เนื้อที่ ๑)

๓ ชั้น	โจนลงกลางขานร้านดอกไม้ รวยรสเกษตรเมื่อก่อนคืน กระจ่างแฉวแก้วเกศพิรุณแกม สมอรัศคัคทรวงสมละมัย	ของขุนช้างปลูกไว้อยู่อาศัย ชื่นชื่นลมชายสบายใจ ยี่สุ่นแซมมะสังคักคูไสว ตะขบข่อยคักไว้จิงหะกัน
	(ไม)	
๒ ชั้น	ตะโกนาทึงกึ่งประกบยอด บ้างผลิดอกออกช่อขึ้นชูชัน ยี่สุ่นกุหลาบมะลิซ้อน ถ้ำควนกวนใจให้ไคลคลา ถัดถึงกระจ่างอ่างน้ำ พ่นน้ำคำลอยดอยขม บ้างแหวกจอกออกช่อภูเขาเคียง	แหงทวยทอคอินพรหมนมสวรรค์ แสงพระจันทร์จับแจ่มกระจ่างดา ช่อนชูชุกลิ่นถวิลหา สายหยุดหยุดช้ำแล้วเย็นชม ปลาทองว่ายคล้ำเคล้าคลึงสม น้ำชมชักคู่อยู่เคียงกัน วัดเหวียงแว้งหางระเหิดหัน
ชั้นเดียว	บ้างกินไคลไล่เคล้าพัลวัน กระจ่างพรวน... สักหลาดทับ (กระ) (ส่วน) สลักเสลาเกล้าเคียงอรชร	ถัดนั้นแอกไถละไมงอน คาวประดับดวงเด่นคู่ตลอน เชือกใช้ไว้ซ้อนสลักกัน
(ตอน	ขุนแผนขึ้นเรือนขุนช้าง)	

เพลงลมพัดชายเขา เถา

๓ ชั้น	เป็นไรน้องหมองเศร้าเจ้าพิมเอ๋ย	อย่าร้องให้ไปน้กเลขฟังผิว(ว่า)
		(-)
	ซ้อนคางพลาจเซ่ชชถนา	เจ้าเจีบปวคสิ่งไรมาในอน้อง
	(ซึ่งน้ำตา)	(แค้น)
๒ ชั้น	วันทองร้องให้พิไรบอก	ตั้งนามขอกอกครมระทมหมอง
		(บมหนอง)
	จะออกปากยากจิดจะฟังพอง	พ่อครอบครองเมียนี้เหมือนหนึ่งนง
	(-)	(อยู่)
ชั้นเดียว	รักษารังไว้ไม่ร่วงรา	พะว่าพะวังไข่มิให้คค
	(รวง)	(รักษาไขไว้)
	กาเหยี่ยวมิให้เฉี่ยวจยจก	พ่อจากอกเมียไปไม่ถึงเดือน
(ตอน	ขุนแผนกลับบ้านหลังจากชนะศึกเชียงใหม่ พบนางวันทอง นางวันทองเล่าเรื่องที่ต้องคคเป็น	
ภรรยาขุนช้างให้ขุนแผนฟัง)		

เพลงสารถีเถา

๓ ชั้น	น้อยหรือวาจาช่างน่ารัก (พูด)	เสนาะนักร้าคำร่าเสียดลี (เจ้า)
	ปี่มจะกลืนซึ้งใจในวาที	เสียดคายแต่ยังไม่รู้กรรมย์
		(สงสารด้วย)
	แม่นชายใดได้อยู่เป็นคู่ครอง	จะแนบน้องเซยชิดสนิทสนม
	พี่จะอยู่สู้รักไม่แรมชม	มิใช่ลมลงน้องอย่าหมองใจ
	(ผู้)	
๒ ชั้น	อย่าว่าแต่เจ้ายากอยู่สับห้า	ถึงห้าซังพี่ก็หามาช่วยได้
	บุญหลังได้สร้างมาปางใด	บังเอิญให้จำเพาะพบประสบนาง
		(ผอญ)
	ว่าพลางอิงแอบแนบชิด	ปลื้มจิตอย่าสะเทินเมินหมาง
	(ทาง)	
ชั้นเดียว	แก้ห่อเงินหอมแล้วปลอบพลาง	อย่าระคายเคืองใจได้เอ็นดู
	(นาง)	
	ครานั้นนางแก้กิริยา	เมินหน้าอ่อนชบหลบอยู่
	ปิดป้องมิให้ต้องเข้าชมชู	รู้แล้วว่ารักว่าปรานี
	(ตอน ขุนแผนเข้าห้องแก้กิริยา)	

เพลงสุคตสวงนเถา

๓ ชั้น	น้องเอ๋ยเพราะน้อยหรือถ้อยคำ	ช่างหวานน้ำจริงแล้วเจ้าแก้วเอ๋ย (-)
	เจ้าเนื้อหอมพร้อมชื่นดังอบเชย ได้ชมชิดเข้าสนิทอย่างนี้แล้ว พี่จะมอรัถไว้ที่โนนาง (เสน่ห์)	เงยหน้ามาจะว่าไม่อำพราง ขอเชิญแก้วกิริยามศดาบ้าง อย่าระคายข้องแค้นระคายเตียง
๒ ชั้น	ถ้าพี่ดวงน้องให้หมองสตัย	จงวิบัติเกิดเข็ญให้เป็นเนื่อง
ชั้นเดียว	สารพัดวิชาสง่าเปลื้อง ว่าพลางทางเปลื้องเครื่องคาด อุ้มนางวางตักสะพักรับ	เจ้าเนื้อเหลืองดังทองมาทาบทับ แขวนพาดฉลาดลงประจงจับ ...ทอดทับระทวยลงคั่งท่อนทอง (ก็)
(ตอน ขุนแผนเข้าห้องแก้วกิริยา)		
	เพลงสุรางค์จำเรียง (๓ ชั้น)	
	ครานั้นขุนแผนแสนสนิท	คอยท่าชำนิคหามาไม่
	เบื่องย่องตามนางเข้าห้องใน	สลัดใจสงสารน้องวันทองนัก
	(ย่าง)	(-)
	แลเห็นนวลน้องเจ้าร้องไห้	ลมจับมัวไปเจ้ามันหนัก
		(หลับ) (ยัง)
	เสกน้ำประพรหมชะ โลมพิกตร์	ด้วยพระเวทย์วิเศษศักดิ์ประสิทธิ์
	(ส)	(-)
(ตอน ขุนแผนพาวันทองหนี)		

เพลงสุรินทราทู (๓ ชั้น)

น้องเป็นหญิงยากจริงจริงจะให้เห็น พ่อก็เป็นชายเลิศประเสริฐศรี
 (ถอนน้องยากนักด้วยเป็นหญิง) (ต้องซ่อนรักหนักนึ่งอยู่กับที่)
 ถ้าตัวของน้องนี้เป็นผู้ชาย ตัวของพ่อพลายถ้าพ่อเป็นสตรี
 (แม่นเป็นชายพ่อพลายเป็นสตรี)

ถ้าวันนี้ จะไปแนบให้หน้าใจ

(ถ้าวันนี้เป็นตายจะหายไป)

(ตอน ศรีมาลาครวญถึงพลายงาม)

หมายเหตุ เนื้อร้องเพลงสุรินทราทูตัดแปลงจากเสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน

เพลงแสนคำนึง เถา

๓ ชั้น อนิจจากรานี้จะออกกู มาอ้างอ้างค้างอยู่ในป่าใหญ่
 (ตัว)

จะเป็นเหยื่อเสื่อสางในกลางไพร เอาป่าไม้เป็นเรือนเหมือนป่าช้า
 นี้จะอยู่อย่างไร ไม่เส็งเห็น คายเป็นก็คงป่นอยู่กลางป่า
 มิได้คิดถึงตัวมัวจะมา มิรู้ว่าจะเป็นเช่นนี้เลย
 (ไม่)

๒ ชั้น ขุนแผนพามาด้วยความรัก ก็ประจักษ์ใจจริงไม่นิ่งเฉย
 แต่ทุกขียากอย่างนี้ยังมีเลย ออกเอ๋ยเกิดมาพึงจะพบ
 ไม่เคยเห็นก็มาเห็นอนาถนัก มิรู้จักก็มารู้อยู่จนจบ
 (เงิน)

ร้านรินบิณฑิระคายครบ ไม่เคยพบก็มาพบทุกสิ่งอัน
 ชั้นเดียว ยังพຽงนี้...จะเป็นอย่างไรเล่า จะลำบากยิ่งกว่าเก่าหรือ ไรนั้น
 (นี่) (กระไร)

คิดขึ้นมา น้ำตาตกอกใจตัน กลับวันหวนหวนคะนึ่งถึงขุนช้าง
 นิจจาเอ๋ยเคยตำราญอยู่บ้านช่อง ถนอมน้องมิให้หน้ายระคายหมาง
 คลึงเกล้าเข้าเย็น ไม่เว้นวาง อยู่กินก็สำอองสะอองด้

(ตอน วันทองรำพึงถึงขุนช้างเมื่ออยู่ในป่ากับขุนแผน)

เพลงแสนสุคนธ์ (๓ ชั้น)

ขุนแผนรับขวัญอุทัยพรันจิต

หาลืมหิดลความหลังที่สั่งไม่

(พี่)

(ไม่)

แสนสวสวสุคนธ์เพียงขาดใจ

นับแต่วันนี้ไปจนวันตาย

มิวันหนึ่งก็วันหนึ่งคงถึงห้อง

ประสมสองเกษมสุขให้โศกหาย

ขึ้นจิตแม่ จงคิดเพทุบาย

ถ้ายถอนตัวเสีย ให้เป็นไทย

(เจ้า)

(เถิด)

ปลอบปลางทางถอด แหวนเพชร

ประคองเช็ดน้ำตาอย่าร้องไห้

(ว่า)

(ซึ่ง)

ชมแหวนแทนปลางพอสร้างใจ

แล้วสอดใส่ในวันน้อยให้นางดู

(สว่าง)

(-)

กอดคอชะลอลเคลื่อนออกจากห้อง

สอดประคองอกประทับระทีที่อยู่

(ละ)

ค่อยเขี่ยอนชกแขนประคองชู

เอ็นดูด้วยช่วยชี้ที่วันทอง

(มิใคร่)

(ตอน ขุนแผนเข้าห้องแก้วกิริยา)

เพลงแสนสุดสวาท เถา

๓ ชั้น	ขุนแผนรับขวัญอุยง่าพรันจิต	(ที่)หาลึ้มคิคความหลังที่สั่งไม่ (ไม่)
	แสนสงสารสุดสวาทเพียงขาดใจ	นับแต่วันนี้ไปจนวันตาย
	มิวันหนึ่งก็วันหนึ่งคงถึงห้อง	ประสมสองเกษมสุขให้โศกหาย
	ขึ้นจิตแม่งจิดคิดเพทุบาย	ถ้ายลอนตัวเสียเถิดให้เป็นไทย
	(เจ้า)	(-)
๒ ชั้น	ปลอบปลางทางถอด แหวนเพชร	ประคองเช็ดน้ำตาอย่าร้องไห้
	(ว่า) (ซึ่ง)	
	ชมแหวนแทนพลาางพอสร้างใจ	แล้วสอดใส่สั้นน้อยให้นางดู
	(สว่าง)	(-)
ชั้นเดียว	กอดคอชะลอลเคลื่อนออกจากห้อง	สอดประคองออกประทับระที่กอยู่
		(ตะ)
	ค่อยเขื่อนชกแขนประคองชู	เอ็นดูด้วยช่วยชีที่วันทอง
	(มีใคร)	
(ตอน ขุนแผนเข้าห้องแก้วกิริยา)		

เพลงไอยเรศ เถา

๓ ชั้น	รวยรื่นสุริยาระยับไม้ จัตุบาทกลาคลาพนาคร นำโขลงกลาเคลื่อนมาคล้าคลาย โคบุตรสังขทนต์คันธุ์ทรง	ไขสียอแสงลงอ่อนอ่อน ผุ่งกฤษรเข้าจักระบัดพง ทั้งพังพลายเนียมนิลดูระหง อำนวยพงศ์สุประดิษฐ์ตระหง่านงาม
--------	--	--

(-)

๒ ชั้น	ชาติเชื้อเนื้อเกิดในป่าต้น ลีโคเดินเกริ่น โกรกตะโกรงตาม พยัคฆาหมายสมันเขม้นหมอบ สมัน โสคเล่น โศคกระจุย เสี่ยงผา โผผกตกชะงัก กระบือเดือนเขางอนดูอ่อนชด สกุนามารังระงมร้อง	เอกทนต์ทอกทนต์พินายหลาม ค่อมข้ามขอนขัดตะ โคงคู้ย กระโหลกหอบ โสกดินกระจุยจุย ตะกุกคู้ยควบขึ้นบรรพต น้ำลายเลียถูกหักก็หายหมด กระเจิงจืดจืดลิ้นสะบัดเกลี้ยง แซ่ซร้องปีกษาประสานเสียง
--------	--	---

(ซ้อง)

ชั้นเดียว	ปิ่นป้อนผ่อนเหยื่อขยับเคียง ชะนีน้อยเหนียวไม้พิไรโหย	ส่งเสียงลอยลมระงมไป วิเวกโวยโผนเล่นเห็นไสว
-----------	---	---

(ย)

ชั้นเดียว	จังหรีดกรีดกริ่งที่กิ่งไทร สุริยาสายัณฑ์พระจันทร์เปล่ง แสงสอดตลอดใบพระไทรทอง น้ำค้างค้างใบพระไทรหยัด	เรไรหรีงรับดั่งขับร้อง ประไพเพ็งแจ่มแจ้งด้วยแสงส่อง จำเพาะต้องสองเฝ้าประทุมทิพย์ พระพายพัดตกเฝาะลงเปาะปรีบ
-----------	---	---

(เปราะ)

ชั้นเดียว	หนาวลมห่มเนื้อวันทองทิพย์	ชุบฉิบชื่นชมเมื่อลมชวน
-----------	---------------------------	------------------------

(ตอน ขุนแผนพาวันทองหนีขุนช้างมาในป่า)

เนื้อร้องเพลงไทยเดิมที่มาจากวรรณคดีไทยเรื่องอิเหนา

เพลงกล่อมนารี เถา

๑ ชั้น	พระแยมยิ้มพริ้มเพราเข้าหยอก พัครเจ้าเสวีาสลดคอบรรทม	สัพยอกยิววนสรวลสม พิจะกล่อมเอวกลมให้นิทรานา
๒ ชั้น	สายสมรนอนเอนพิจะกล่อม นวลละอองผ่องพัครโสภา	เจ้างามจริงพริ้งพร้อมดั่งเลขา ดั่งจันทราทรงกลดหมคมลทิน
ชั้นเดียว	งามเนตรดั่งเนตรมฤคมาศ อรชนอ่อนแอ้นดั่งกินริน	งามขนงวงวาดดั่งกันสีปี่ หวังถวิลไม่เว้นวายเอษ

(ตอน อิเหนากล่อมนางบุษบาในถ้ำ)

เพลงข้ามสมุทร (๒ ชั้น)

...ซี้ซมศิลาปะการัง (พระ)	ที่เขียวดั่งมรกตสดสี
ที่ลายคล้ายราชาวดี	แดงเหลืองเลื่อมสีเหมือน โมรา
บ้างปริ่มน้ำรำไรตะไคร้จับ (ไคล)	งอกสลบกับกัลปิงหา
ชมพลาถเล่นเวียนเกาะมา (เลียบ)	หมายมุ่งมะละกาธานี

(ตอน ปันหิข้ำมไปเกาะมะละกาเพื่อตามหานุชบา)

เพลงเขนง (๓ ชั้น)

หอมกลิ่นกล้วยไม้ที่ใกล้ทาง ลมหวลอวรสสุมาลย์มา (กลิ่น)	บอกบาหยังพลาถแล้วแลหา ระคนกลิ่นนุหงารำไป
เรไรจักระจันสนั่นเสียง (-)	เพราะเพียงคนตรีปี่โถง
บุหลนร้องพริ้งเพรียกพงไพร (ทรง)	ฟังเพลินเจริญใจไปมา

(ตอน อิเหนาปลอมตัวเป็นอำมาตย์มาแอบดูบุษบาเมื่อขากลับจากใช้บน)

เพลงเขมรปี่แก้ว (เนื้อที่ ๒) (๓ ชั้น)

หอมกลิ่นดอกไม้ในสวนขวัญ	สารภีมลิวัลย์ไม่คลายหอม
โกสุมพุ่มพวงดวงพยอม	สุกรมกรอมกาหลงกลางชม
พิภูล่องกาบกุหลาบเทศ	ผิวผ่องต้องเนตรภริมย์สม
กลิ่นซาบนาสาพาทรวงกรม	เมื่อลมโหยหวลรัฐจวนมา

เพลงเขมรราชบุรี (๓ ชั้น)

ชะรอยกรรมจำพราดต้องจากไกล (ให้) (ไป)	จะผ่อนผันฉันไคนะอกเอ๋ย
ถ้าแม่...เขามีสงสัยไม่ไปเลย (-) (น)	จะอยู่เซยชมแก้วกัลยา
หอมกลิ่นกล้วยไม้ที่ใกล้ทาง	เหมือนกลิ่นสไบบางขนินฐา (-)
พระเปลี่ยวเปล่าเศร้าสร้อยวิญญาณ์ (ตอน อีเหนาเดินทางมาแก้สงสัยที่เมืองคาหา)	เหลียวคูลูหาให้จำบัลย์

เพลงเขมรราชบุรี เต

๓ ชั้น	ชะรอยกรรมจำพราดต้องจากไกล (ให้จากไป)	จะผ่อนผันฉันไคนะอกเอ๋ย
	ถ้าแม่เขามีสงสัยไม่ไปเลย (-)	จะอยู่เซยชมแก้วกัลยา
	หอมกลิ่นกล้วยไม้ที่ใกล้ทาง	เหมือนกลิ่นสไบบางขนินฐา
๒ ชั้น	พระเปลี่ยวเปล่าเศร้าสร้อยวิญญาณ์	เหลียวคูลูหาให้จำบัลย์
	ตะลิ่งแลจนลับนัยน์เนตร	ขึงอาครพูนทวย โศกศัลย์
	พระริบขับอัศดรจรจรัด	หมายมั่นคั่นคั่นตรงมา
ชั้นเดียว	ครั้นถึงที่ประทับพลับพลาทอง	ทหารเตรียมตั้งกองอยู่พร้อมหน้า
	อันระเค่นสังคามาระดา	ออกมารับเสด็จพระภูมิ
	อันโยธาสองเหล่าเข้าประจบ	จัดกระบวนถ้วนครบอยู่ตามที (-)

(ตอน อีเหนาเข้ามาแก้สงสัยในเมืองคาหา)

เพลงเขมรใหญ่ เถา (เนื้อที่ ๑)

๓ ชั้น	จรกาเดินทางพลงคะนึ่ง แสนวิโยคโคกศัลย์พันทวี โอ้อ่าเสียดายดวงยิวา พี่รักเจ้าเท่าเทียมชีวิต	ถวิลถึงบุษยามารศรี โคกครวญคร่ำรำพัน งามเหมือนนางฟ้ากระยาหงัน หมายมั่นในองค์นั่งลักษณ์
๒ ชั้น	จะได้นั่งไปครองพารา จวนจะได้คู่สมภิรมย์รัก ลอบล้ากลางการภิเษกศรี มันแกลิ่งริษยาสาธารณ์	ให้เกื้อหน้าปรากฏทั้งยศศักดิ์ มีหมู่ปรับักษ์มาห้กราน ดังทรวงที่จะแยกแตกฉาน ทำการอาจงทะนงใจ
ชั้นเดียว	เป็นชายวีรอุมาหมื่นชาย (กา) จะพันดูสู้รบจนบรรลัย (กัน)	แม่พบ โคมฉายอยู่ที่ไหน ให้ลือชื่อไว้ทั้งราตรี (ภา)

(ตอน จรกากับลำส้าออกตามนุษบาที่หายไป)

เพลงแขกขาว เถา (เนื้อที่ ๒)

๓ ชั้น	ทอคล้องคล้องกับที่บรรจรณ์ ให้ระทวยระทวดสลัดใจ	จะเปลื้องเครื่องอาภรณ์ก็หาไม่ แต่ตรีตริกนิกโนไปมา
๒ ชั้น	โอ้อ่าโฉมเฉลาเขวาลักษณ์ จะระคนปนศักดิ์จรกา	เสียดายศักดิ์คือสัตย์แดหวา อนิจจาพี่จะทำประการใด
ชั้นเดียว	จะคิดไฉนคืนะออกเอ๋ย พระเร่งร้อนร่านทะยานใจ	จะได้เซชมชิดพิศมัย ดังเพลิงภาพผลาญไหม้ทั้งกายา (กาล)

(ตอน อิเหนาหลงนุษบา)

เพลงแขกไทร เถา (เนื้อที่ ๑)

๓ ชั้น	เดินทางพลาถคิดพิศวง	หวนคณิงถึงองค์พระเชษฐา (ให้)
	พระแสรังฝันสมประคิทำปรีดา (แกลิ่ง)	เชื่อนชมพฤษาในอารัญ (ชมพรรณ)
๒ ชั้น	บุหรร่องก้องดงส่งเสียง	...จับไม้ม้อยเมียงแล้วผินผัน (บ้าง) (ม่าย) (-)
	จากระพรากจับจากเหงงัน (-) (เจ้า)	ถวิลวันพระพรากจากไป
ชั้นเดียว	แอ่นเกล้าเกล้าเกลี้ยเคียงคู่ (เคียงเรียง)	ร่วมภิรมย์สมสู่ตามวิสัย
	ให้ขวยเงินเมินผันเสียนันใด (พัคตร์ละอายใจ)	ชมพันธุ์มิ่งไม้่นานา (เชื่อนชม)
(ตอน อุณากรรณขกพลตามอิเหนา)		
	เพลงแขกมอญ (เนื้อที่ ๑) (๓ ชั้น)	
	เมื่อนั้น	ระเด่นมนตรีเรื่องศรี
	ไสยสนันในราชราตรี (ราช)	แสนทวิเทเวศร์ในวิญญา (เทเวษ) (ณ์)
	ม้อยหลับแล้วกลับผวาตื่น	คิดแต่จะคืนไปหมันษา
	ปานฉะนี้โถมงามสามสุดา (นี้)	จะละห้อยคอยท่าทุกคืนวัน

(ตอน อิเหนาคิดถึง ๓ นาง คือ จินตะหรา มาหารัศมี สะการะวาตี ขณะเดินทางไปเมืองดาหา)

เพลงแขกมอญ (เนื้อที่ ๒) (๓ ชั้น)

พระเอยพระทรงลักษณ์	งามพักตร์ผ่องเพียงดวงบุหลัน
สารพัดพร้อมพริ้งทุกสิ่งอัน	วิไลวรรณอ่อนแอ้นเอวกลม
อันนารีที่...หน่อกษัตริย์ชาติ	จะสนิทพิศวาสไม้งามสม
(เป็น)	

ควรแต่นางสวรรค์ชั้นอุคม	จะร่วมรศภิรมย์ฤดีเอย
(อัน)	(ยินดี)

(ตอน อุณากรณอยู่เมืองกาหลังคิดถึงอิเหนา กิดาหยันเล่นมโหรีให้ฟังในสวน บทนี้เป็นบทที่ กิดาหยันร้องเพลงกล่อมอุณากรณ)

เพลงแขกมอญบางช้าง เถา (เนื้อที่ ๑)

๓ ชั้น	พระนึ่งนึ่งกรีกคิดพิศวง	ตลิ่งหลงอาลัยไผ่ฝืน
	ทอดองค์ลงกับที่แท่นสุวรรณ	แสนวิโยค โศรกศัลย์ร้อจวน
		(-)

๒ ชั้น	ไช้จะคิดพ่อนผันฉันใด	จึงจะได้โถมงามทราชมสงวน
	พลางทอดถอนใจใคร่ครวญ	ปั้นป่วนไม่เป็นสมประดี
	(สะท้อน)	
	พระลี้มล่วงเวลาทรงเสวย	กรกอดกับเขนยอยู่ในที่
	(สรง)	

ชั้นเดียว	ความรักหนักทรวงแสนทวี	ภูมีเสร์าสร้อยละห้อยใจ
	บัดนั้น	ปาตะเสนาอำชมาสัย
	เห็นพระองค์รำรักนั้นหนักไป	จะพ่อนผันฉันใดก็สุดที่
		(คิด)

(ตอน อิเหนาครั่าครวญถึงจินตะหรา)

เพลงแขกสาหร่าย เถา (เนื้อที่ ๑)

๑ ชั้น	ถ้าควนคอกออกคกทุกกิ่งก้าน โถมยงทรงเค็ดคอกมา แล้วเก็บจำปามหาหงส์ ประสันตาคักพวงพุ่มเรียง	ข้างตุมบานแย้มกลีบกลิ้งกล้า ประทานสองกัลยาพี่เลี้ยง นางแย้มยี่สุน่ส่งกลิ้งเกลี้ยง หมอบเมียงมาถวายขนมถล
๒ ชั้น	สารภีพิกุลคอกคก มะลิซ้อนซ่อนกลิ่นรสสุคนธ์ (รสคนธ์) ปะเสหรันสั้นกิ่งพิกุลคก (บาทยันหยุดสอยดอกสร้อยฟ้า) บาทยันเลือกปลิดที่ติดใบ (ประเสหรัน)	บานคกเต็มไปทีได้ต้น (ทั้ง) หอมปนกับบุหงารำไป (ละกล) ดอกดวงร่วงดกมาใหม่ใหม่ (ประสันตาคาเหนียวกิ่งเก็บให้) มาถวาย...อรทัยเทวี (-) (องค์)(อรไท)
ชั้นเดียว	ร่นกลิ่นบุปผาสารพัน ชงโค โยทะกาสารภี เลือกเก็บผกาบรรดามี จะได้ทำบุหงารำไป	มะลิวัลย์เกดกระถินกลิ่นจี้ ปีประจำปีหอมฟุ้งจรุงใจ ถวายพระบุตรศรีไส วางไว้ข้างที่ไสยา

หมายเหตุ เฉพาะอัตรา ๑ ชั้น และ ๒ ชั้น เท่านั้น ที่นำเนื้อร้องมาจากบทละครในเรื่องอิเหนา ตอน ประสันตาศิษณุมาออกจากถ้ำมาชมสวนหลังจากอิเหนาเข้าไปแก้สงสัยในเมืองดาหา

เพลงเขาสีเกดอ เกา

- ๓ ชั้น ทอดองค์ลงกับที่ไปญจธรณ์ เร้าร้อนรัฐจวนหวนไห้
(บรรจธรณ์)
- คิดถึงบุษบายาใจ ที่ยวหาแห่งใดไม่พานพบ
(ยิ่งอาลัย)
- ๒ ชั้น น้้งนอนอ่อนจิตเจ็บใจ ทั้งบกเรือเหนือได้ก็ไปจบ
(พระแม่อนนถอน)
- จนสิ้นแดนมะละกันหรรณพ ไม่พานพบวนิดาดวงจันทร์
(กา) (พ)
- ชั้นเดียว หรือชะรอยเทวพาน้อง ไปสู่ห้องวิมานเมืองสวรรค์
(ถา)
- ...สิงห์สัตว์พักษาในอารัญ พาไปจบกันให้บรรลย์
(ถา) (-) (คั้น)
- (ตอน อิเหนาคิดถึงบุษยามื่อนางถูกลมหอบไปแล้วตามหายังไม่พบ)

เพลงแขกเห่เถา

๓ ชั้น	ไก่อ่กระชั้นชั้นเสียงดูเหว่าแว่ว	รุ่งสว่างสว่างแล้วนะแก้วพี่ (นาง)
	จำใจจำพราวจากจรัล	โหมตรูจงอยู่ดี...ดีพี่ชอลา (-) (จง)
	นึกคะนึ่งถึงฝันยิ่งพรั่นใจ ...แจ้งขึ้นฝันใจไคลคลา (พระ)	เหมือนจะไม่ได้คืนมาเห็นหน้า เสด็จมาจากแท่นบรรทมใน
๒ ชั้น	...ยิ่งกำสุครันทระทวยของค์ (ให้) (ส) (ระ)	มิใคร่เดินดำรงไปได้
	เหลียวหลังสั่งความ...ทราวม้วย (นาง)	พระมิใคร่จะนิราศตลาดคลา
	สะท้อนลอนอุทัยอาลัยนัย (แต่ทอด)	ยังเป็นห่วงห่วงหนักเสนาหา
	เห็นโหมยทรงทรวงโศกโศกา	พระกลับมาสรวมกอดนางไว้ (สวมสอดกอดไว้)
ชั้นเดียว	จุมพิศชิดเชยปรางทอง เจ้าอย่ากันแสงโศกาลัย (จงกลืนกลืน)	แล้วปลอบว่านวลน้องอย่าร้องไห้ พี่ไปไม่ช้าจะมาพลัน
(ตอน อิเหนาจากบุษบาไปแก้สงสัยที่ในเมืองคาหา)		

เพลงแขกไขดวง (๓ ชั้น)

พระสุริยาสายัฒห์สิ้นแสง	ศศิธรแจ่มแจ้งเวหา
พระคูเดือนเหมือนศิวพิศตรา	ระเด่นจินตะหราชอาณาจักร
ไช้ว่าเจ้าดวงยี่หว่าพี่	อนิจจาปานนี้จะเป็นไฉน
จะตั้งแต่อาวรณ์ร้อนอุทัย	คร่ำครวญหวนไห้ไม่เว้นวัน
(ตอน อิเหนาครวญถึงจินตะหราเมื่อเสร็จศึกกระหมังกุหนังก่อนเข้าเมืองคาหา)	

เพลงกรวญหาเถา (เนื้อที่ ๑)

๓ ชั้น	พระกรกำยพักตราจาบัลย์ ปานฉะนี้โถมทรูอยู่พารา	ห้วนห้วนถวิลถึงจินตะหรา จะนิทราหลับแล้วหรือฉันใด (ฤ)
๒ ชั้น	เจ้าจะมีมิตรจิตคิดคะนึ่ง เห็นที่ขนิษฐาบาใจ	รำลึกถึงพี่บ้างฤหาไม่ จะโหยหาอาลัยถึงพี่ชาย
ชั้นเดียว	แต่ครุ่นกรวญรวนเรคะเนนีก พระเพชฌมานสุวรรณพรธมราช	จนยามดึกเดือนส่องแสงฉาย ลมชายตามช่องมาต้ององค์

(ตอน อิเหนาคิดถึงจินตะหราขณะกลับจากการพระเมรุที่เมืองหมันยา)

เพลงครุ่นคิดเถา

๓ ชั้น	พระขอรกำยวิลาสพาดพักตร์ โถมงามทรามสวาสดีเพียงบาดดา (สวาท)	ถวิลถึงน้องรักจินตะหรา ได้ฟ้าหาไหนไม่ทัดเทียม
๒ ชั้น	งามจรตกริยาเป็นนำชม พี่ลอบแลโถมน้องลองเลียม	แต่บังคมพี่ชายก็อายเหนียม งามเสงี่ยมเจียมจิตพี่ติดใจ
ชั้นเดียว	เมื่อชมมาสบหลบเนตรหนี ยิ่งแสนเสนหาอาลัย	ท่วงทีทำยังจำได้ เราร้อนฤทัยเกรียมตรม

(ตอน อิเหนารำพึงถึงจินตะหราเมื่อพบกันครั้งแรกที่งานพระเมรุเมืองหมันยา)

เพลงจินแส (๓ ชั้น)

นีกคนึงถึงฝันยังพรันใจ พระแจ้งขึ้นฝันใจไคลคลา ให้กำสรวลระทระทวยองค์ เหลือवलหลังสั่งความนางทรามวัย	เหมือนจะไม่ได้คืนมาเห็นหน้า เสด็จมาจากแท่นบรรทมใน มิใคร่เดินดำรงไปได้ พระมิใคร่จะนิราศลาดคลา
--	---

(ตอน อิเหนาลาญขบาไปแก้สงฆ์ที่เมืองคาหา)

เพลงขมตลาด (เนื้อที่ ๑) (๒ ชั้น)

ไอ้ศาลางามประเสริฐเพริศแพรว

(ริมรอบขอบเขตอารามนั้น)

พระวิมานสามหลังคังนฤมิต

(พื้นผนังหลังคาพาไล)

พื้นสะอาดลาดล้วนศิลาเลื่อน

(สถลมาศ)

ที่สถานสถานวัดจังหวัดวง

รุกขชาติคายน่าชม

น้ำที่ขวน่าเล่นเย็นสบาย

(ขวนที่เลี้ยงที่ขวนเย็นสบาย)

(ตอน นุษบาไปชมศาลและไปเล่นน้ำ)

ล้วนแล้วด้วยอุไรไพจิตร

(มีระเบียบสามชั้นกว้างใหญ่)

มีระเบียบต่อติดเป็นวงกง

(แล้วไปด้วยสุวรรณบรรจง)

แลเคียน ไม่มีรูปถึง

บรรจงปรายโปรยโรยทราย

รินรมใบบังสุริย์ฉาย

มาเถิดมาร้าถวายเทวา

(ก้านนางทั้งหลายก็ปรีดา)

เพลงชมแสงจันทร์ (๓ ชั้น)

สวมสอดกอดประทับไว้กับทรวง

ครั้งนี้เป็นกรรมจะจำไกล

พระอุ่มน้องประคองขึ้นบนเพลา

แต่อาวรณ์ถอนจิตแล้วพิศพักตร์

(ตอน อิเหนาลานุษบาไปแก้สงสัยที่เมืองดาหา)

ไอ้เจ้าดวงยิวาอย่าโหยให้

(-)

ถึงพี่ไปไม่ช้านานนัก

พี่แสนทุกข์ด้วยเจ้าเพียงอกหัก

เหมือนจะไกลน้องรักสักร้อยปี

เพลงชมแสงจันทร์ เถา

๓ ชั้น	สวมสอดคอดประทับไว้กับทรวง	ไอ้เจ้าดวงยิวฮาอย่าโหยให้
		(-)
	ครั้งนี้เป็นกรรมจะจำไกล	ถึงพี่ไปไม่ช้านานนัก
	พระอุ่มน้องประคองขึ้นบนเพลา	พี่แสนทุกข์ด้วยเจ้าเพียงอกหัก
	แต่อาวรณ์ถอนจิตแล้วพิศพิศคร	เหมือนจะไกลน้องรักสักร้อยปี
๒ ชั้น	มิไปเล่าเขาจะเห็นแบบคาย	จะอุบายมิให้สงสัยพี่
	โฉมฉายเจ้าค่อยอยู่จงดี	อย่าทวิเทวษ โศกา
	จึงเรียกสองกัลยาเข้ามาสั่ง	พี่อยู่หลังระว่างขนิษฐา
	สั่งเสร็จเสด็จไคลคลา	แล้วผันพิศครมาคูน้อง
ชั้นเดียว	กลับมาสวมสอดคอดนางไว้	ไอ้กรรมจำใจจะไกลห้อง
	พี่พาเข้ามาไว้ในถ้ำทอง	แล้วสลัดชค่น้องไว้เดียวคาย
	(ตอน อิเหนาลาบุษบาไปแก้สงสัยในเมืองคาหา)	

เพลงข้าโหย (๒ ชั้น)

	คิดพลางทางทรงกรรแสงร่า	ชรอยกรรมทำไว้เป็นหนักหนา
	(นาง) (กันแสง)	(ชรอย) (-)
	(สร้อย)	
	เดิมพลัดกำจัดจากพารา	มาอยู่คูหาค่อยคลายใจ
	(ตอน อุณากรณครวญถึงความลำบากที่ต้องมาเดินป่าและคิดถึงครั้งเมื่อถูกกลมหอบมาอยู่ในถ้ำ)	

เพลงดอกไม้อไทร เถา

๓ ชั้น	พฤษชาติคิษคคอกหอม	ปลุกล้อมพลับพลาสะตาทัน
	ลมหวนอวลกลิ่นระคนกัน	ซึ่งกระสันรัฐจวนป่วนใจ
๒ ชั้น	คิดคะนึ่งถึงองค์พระพี่	อนิจจาปานนี้จะเป็นไฉน
	พระหัตถ์ประทับทรวงอรไท	พลางสะท้อนถอนใจใครครวญ
ชั้นเดียว	จึงสั่งกิดาหยันทันที	ให้เล่นมโหรีที่ในสวน
	พอพาใจให้คลายรัฐจวน	ป่วนป่วนฤทัยไปมา
	(ตอน อุณากรณร่าฟังถึงอิเหนาที่เมืองกาหลัง)	

เพลงต้นบรเทศ (๓ ชั้น)

พระนีกคณิงนางพลาภประภาส

รุกขชาติที่ในสะคาหมัน

(พ)

พิฤลกรณิการ์สารพัน

ดอกหล่นปนกันอยู่กลางทราย

สายหยูดโยทะการะย้าย้อย

อนุชาพางค้อยลอยถวาย

พระทรงทศตรีศชนพระน่องชาย

มาชมไม้ให้สบายด้วยพี่ยา

(ตอน อิเหนาเดินทางไปประพาสป่าพร้อมกับคู่อ้าที่สังคามาระตาแต่งเตรียมไว้เพื่อพานุชบาหนี)

เพลงต้นเพลงยาว (๓ ชั้น)

ลดเลี้ยวที่วชมบุปผชาติ

งามประหลาดหลายอย่างต่างสี

ลมหวนอวลกลิ่นสุมาลี

หอมตะหลับทั้งที่จิงกรม

(ตลป)

พวงพะยอมยื่นย้อยห้อยระย้า

กึ่งค้อมข้างหลังคาอาศรม

นางเก็บกาหลงมาทรงคม

เคินเล่นเย็นร่มสำราญใจ

(ตอน นุชบาบวชเป็นเณรนั่งอยู่ที่เขาตะหลับกัน)

เพลงตอนสมอ เถา

๓ ชั้น

ลมดีพระก็ใช้ใบไป

ภูวนัยอุ้มองค์ขนิษฐา

(พระอุ้มองค์อรไท)

ขึ้นนั่งยังทำยเกศรา

ชมหม่อมจนาในสาชล

๒ ชั้น

พิมทองล่องลอยแลคล้า

วาพศุดพ่นน้ำดังฝอยฝ่น

ฉนากฉลามว่ายตามวน

โลมาหน้าคนนทรี

ชั้นเดียว

... ชีชมศิลาปะการัง

ที่เขี้ยวด้งมรกตศคสี

(พระ)

ที่ตายคล้ายราชวดี

แดงเหลืองเลื่อมสีเหมือนโมรา

(ตอน ปันหยี่ข้ามไปเกาะมะละกาเพื่อตามหานุชบา)

เพลงทยอยเขมร เถา

๑ ชั้น	จึงรู้ <u>ค</u> ม่าน <u>ก</u> าง <u>ท</u> ั้ง <u>ส</u> ี <u>ท</u> ิศ (ซัก) (ทอง)	คิงจะ <u>ป</u> ิด <u>บ</u> ัง <u>แ</u> สง <u>สุ</u> ริ <u>ย์</u> ฉาย (ศรี)
	<u>ไป</u> ตาม <u>ม</u> รรคา <u>ส</u> ิดา <u>ล</u> าย (ลมหวนอวลกลิ้นสุมาลี)	<u>พระ</u> พาย <u>พ</u> า <u>เก</u> ษ <u>ร</u> จ <u>ร</u> มา (เหมือนกลิ้งฝ้ายาหยีซึ่งเปลี่ยนมา)
๒ ชั้น	หอม <u>ร</u> ื่น <u>ช</u> ื่น <u>จ</u> ิต <u>พ</u> ระ <u>ค</u> ิด <u>ห</u> ลง (แว่วเสียงสำเนียงบุหร่งร้อง) ... <u>แ</u> ่ม <u>เ</u> ี่ยม <u>เ</u> ี่ยม <u>ม</u> ่าน <u>ท</u> อง <u>ท</u> ศ <u>น</u> า (พระ)	<u>ล</u> ำ <u>ค</u> ัญ <u>ว</u> ่า <u>ก</u> ลิ <u>น</u> อง <u>ค</u> ์ <u>จ</u> ิน <u>ตะ</u> ห <u>ร</u> า (ว่าเสียงสามนึ่งน่องเส่นหา) เห็น <u>แ</u> แต่ <u>ป</u> ่า <u>พ</u> ุ่ม <u>ม</u> ิ <u>ไ</u> บ <u>บ</u> ัง
ชั้นเดียว	เอน <u>อง</u> ค <u>์</u> ล <u>ง</u> อ <u>ิง</u> พิ <u>ง</u> เข <u>น</u> ย สร <u>ั</u> ก <u>ร</u> ือ <u>น</u> ร <u>น</u> พ <u>ัน</u> ก <u>ำ</u> ล <u>ัง</u>	กร <u>เก</u> ย <u>ก</u> ำ <u>ย</u> พ <u>ัก</u> ต <u>ร์</u> ถ <u>วิ</u> ล <u>ห</u> วัง ช <u>ล</u> น <u>ัย</u> น <u>ี้</u> ไ <u>หล</u> ห <u>ล</u> ่ง... <u>พ</u> ร <u>ัง</u> พ <u>ร</u> าย (ลง)

(ตอน อิเหนาออกจากเมืองหมันหยะไปเมืองคานา)

เพลงทยอยฉวน เถา (เนื้อที่ ๑)

๑ ชั้น	คิด <u>พ</u> ลา <u>ง</u> ท <u>าง</u> ท <u>ร</u> ง <u>ก</u> ัน <u>แ</u> สง <u>ร</u> ้ำ (นาง)	ชะ <u>ร</u> อย <u>ก</u> ร <u>ร</u> ม <u>ท</u> ำ <u>ไ</u> ว <u>้</u> เป็น <u>น</u> ห <u>น</u> ก <u>ห</u> นา
	เด <u>ิม</u> พ <u>ล</u> ัด <u>ค</u> ำ <u>จ</u> ัด <u>จ</u> าก <u>พ</u> าร <u>า</u>	มา <u>อยู่</u> ค <u>ู</u> หา <u>ค</u> ้อ <u>ย</u> ค <u>ล</u> าย <u>ใจ</u>
๒ ชั้น	มิ <u>ส</u> า <u>มา</u> ซ <u>้ำ</u> ใ <u>ห้</u> จ <u>ำ</u> จ <u>าก</u>	พ <u>ล</u> ัด <u>พ</u> ร <u>าก</u> ... <u>ถ</u> ้ำ <u>ท</u> อง <u>ผ</u> ่อง <u>ใ</u> ส (จาก)
	อก <u>เ</u> ี้ย <u>ไ</u> ม <u>เ</u> ย <u>ค</u> เ <u>ิน</u> ใ <u>พ</u> ร	เคย <u>ส</u> ำ <u>ร</u> า <u>ณ</u> ใ <u>ด</u> เ <u>น</u> ใ <u>พ</u> ระ <u>บุ</u> รี
ชั้นเดียว	ค <u>ร</u> ั <u>ง</u> นี้ <u>ค</u> ไ <u>ร</u> ใ <u>ด้</u> ย <u>าก</u> <u>เก</u> ือก <u>ท</u> อง <u>จ</u> ะ <u>ร</u> อง <u>ก</u> ี่ <u>ไ</u> ม <u>มี</u> (แต่เกือก)	ล <u>ำ</u> บ <u>าก</u> ช <u>อก</u> ซ <u>้ำ</u> บ <u>ท</u> ศ <u>รี</u> จะ <u>เห</u> ย <u>ิบ</u> ย <u>่าง</u> จ <u>ร</u> ถ <u>ี</u> ก <u>ล</u> ใ <u>ค</u>

(ตอน อุณากรรณครวญถึงอิเหนา)

เพลงธรณีร้องไห้เถา

๓ ชั้น	แล้วว่าอนิจจาความรัก ตั้งแต่จะเชียวเป็นเกลียวไป	ฟังประจักษ์คั่งสายน้ำไหล ...ไหนเลยจะไหลกลับมา (ที่) (คืน)
๒ ชั้น	สตรีใดในพิภพจบแดน ด้วยไฝรักให้เกินพักตรา	ไม่มีใครได้แก่นเหมือนอกข้า จะมีแต่เวทนาเป็นเนื่องนิตย์
ชั้นเดียว	โอ้วน่าเสียดายตัวนัก จะออกชื่อลือชัวไปทั่วทิศ (ธา)	เพราะเชื่อลั่นหลงรักจึงซ้ำจิต เมื่อพลั้งคิดผิดแล้วจะโทษใคร

(ตอน จินตะหราชัดฟ้ออิเหนา ก่อนอิเหนาจะลาไปเมืองดาหา)

เพลงนางครวญ (๓ ชั้น)

ทอดองค์ลงแล้วก็โศกา (-)	กัลยาแก่นซัดกลัดจิตต์ (-)
โอ้วว่าพระโหมยทรงฤทธิ์ ให้ผ่องแผ้วตั้งแก้วจินดา (เพียง)	น้องคิดว่าจะครองตัวไว้ กว่าจะพบผ่านฟ้าพิศมัย
ไม่สมหวังดังจิตต์คิดตั้งใจ (เหมือนคิดผิดหวังตั้งใจ)	ชรอยกรรมทำไว้แต่โรมา
จะอยู่ไปก็ไม่จริงการ (-)	สู้ม้วยมุตสุดปราณเสียดีกว่า (จะ)
สับไปไม่พบพระพี่ยา (ได้)	จะเอาหน้าไปแผ่งไว้แห่งใด (-)
	(ไร)

(ตอน ทิโกลาธสา (หรือบุษบา) ราพันเมื่อรู้ว่าปิ่นหยีช โมยกรีชไป)

เพลงนางครวญ เถา (เนื้อที่ ๑)

๓ ชั้น	โอ้ว่าป่านละนี้พระพี่เจ้า	จะโสกเสร์ร้างจวนหวนหา (ครวญ)
	ตั้งแต่พระไปแก่งสยมา	ไม่ได้พบขนิษฐาในถ้ำทอง
๒ ชั้น	พระจะแสนเสร์สาสร้อยละห้อยให้	ร้อนราชหฤทัย...หม่นหมอง (-) (ร้อนรน)
	จะคั่นคั่นคั่นคว่าเที่ยวหาน้อง (-)	ทุกประเทศเดือนท้องพนาดี (พระบุรี)
ชั้นเดียว	ออกเอ๋ยทำไฉนจะได้รู้ (โอ้ว่า) ...แม้ใครทูลแถลงแจ้งคดี (ถ้า)	ว่าน้องอยู่ประมอดันกรุงศรี เห็นทีจะรีบมาด้วยอาลัย (ตาม)

(ตอน อุณากรรณครวญถึงอิเหนา)

เพลงนางครวญ เถา (เนื้อที่ ๒)

๓ ชั้น	ทอคงคัลลงแล้วก็โสกา (-)	กัลยาเค้นซัดกถัดจิต
	โอ้ว่าพระโถมยงทรงฤทธิ (-)	น้องคิดว่าจะครองควัวไว้
๒ ชั้น	ให้ผ่องแผ้วดั่งแก้วจินดา ไม่เหมือนมีศิควังตั้งใจ	กว่าจะพบผ่านฟ้าพิศมัย ชรอยกรรมทำไว้แต่ไรมา
ชั้นเดียว	จะอยู่ไปก็ไม่จริงการ (-) สืบไปไม่พบพระพี่ยา (ได้พบ)	สู้ม้วยมุดสุคปราณเสียดีกว่า (จะ) จะเอาหน้าไปแฝงไว้แห่งใด (-)

(ตอน นางดิฬาอรสา (บุษบา) รู้ว่าเป็นหี (อิเหนา) ลักเอากริชไปจึงโสกเสร์ร้างจนเตรียมตัวตาย)

เพลงบังใบ เถา (เนื้อที่ ๑)

๓ ชั้น	น้ำใสไหลเย็นเห็นตัวปลา นิลบลพันน้ำอยู่รำไร	ว่ายแหวกปทุมมาอยู่ไหวไหว ตมคั้งบังใบอรชร
๒ ชั้น	ดอกขาวเหล่าแดงสลบสี	คล้ายคลีขยายแยมเกสร (บาน)
ชั้นเดียว	บัวเพื่อนเกลื่อนกลาดในสาคร นางทรงหักห้อยเป็นสร้อยบัว ...ปลิดคลีขยายประมา่มากมี (แล้ว) (ปทุมมาลัย)	บังอรเก็บเล่นกับนารี สวมตัวกำนัลสาวศรี นารีลอยเล่นเป็นนาวา (เทวี)

(ตอน นุษยามาชมศาลและเล่นธาร)

เพลงบ่ารอบรมบาท (๓ ชั้น)

เจ้าสายสุดที่รักพี่ จะถนอมเนื้อนวลไว้ชวนเชย ของพี่มีแล้วมาหายไป (ก็) มาพบโฉมฉายละม้ายนัก	แม่ได้เหมือนละนี้ะน้องเอ๋ย เมื่อไรเลยจะร้างแรมรัก เจ็บใจที่เพียงอกหัก พี่รักเจ้าดังดวงตาเอ๋ย
--	---

(ตอน ปีนหีบขี้ส้มได้ตอบอุณากรรณที่เมืองกาหลง)

เพลงบุหลันเถา (เนื้อที่ ๑)

๓ ชั้น	เหลือบเห็นน้องนวลละอองปลั่งเปล่ง (พักตร์)	คังบุหลันวันเพ็ญประไพศรี (ตั้งดวงจันทร์)
	อรชรอ่อนแอ้นทั้งอินทรีย์ งามจริงพริ้งพร้อมทั้งสรรพางค์ คิดพลางปฏิบัติกำหนดใน (พิศ)	คังกินรีลงสรงคกงาลัย ไม่ชัคขวางเสียวทรงที่ตรงไหน จะใคร่ไปโอบอุ้มองค์มา
๒ ชั้น	ดูเคียดังคำเนนเหมมราช พิศไหนดงามเพลนเจริญตา (ให้) (จำเริญ)	งามประหลาดเลิศล้ำเลขา พระราชชามพลาทางถอนใจ พระพี่เลี้ยงงวยงหลงไหล
	...สังคามาระคาก์พิศวง (ทั้ง)	ตั้งตาดูไปไม่พริบตา (แต่)
ชั้นเดียว	เมื่อนั้น เล่นกับสาวสวรรค์กัลยา ชิงกันเก็บพันธุ์ดอกไม้ (พรรณ)	นุษบาเยวยอดแสนหา ที่ในธาราวาริน ...ลอยไหลมาตามกระแสร์สินธุ์ (อัน) (-)
	บ้าง...เก็บริมชลบนดิน (ราย)	หอมตลบอบกลิ่นสุมาลย์

(ตอน ท้าวดาหาและบริวารพากันไปใช้บนและพักผ่อนยังภูเขาวิลิตมาหรา)

เพลงบุหลัน เถา (เนื้อที่ ๒)

๑ ชั้น	ครั้นคำสนธยาราตรีกาล ทรงกลดหม่อมเมฆพรายพรรณ แสงโคมประทีปทองส่องสว่าง พวงพระยอมหอมหวานล้ำดวงตง (ดอก)	จึ่งเผยม่านออกชมแสงบุหลัน แสงจันทร์จับแสงรดทรง กระจ่างจับพุ่มไม้ไพรระหง สาวหยุดประยงค์โยทะกา
๒ ชั้น	หอมกลิ่นกล้วยไม้ที่ใกล้ทาง ลมหวานอวลกลิ่นสุมาลัยมา เรไรจักจั่นสนั่นเสียง นุหรงร้องพร้องเพรียกพงไพร เมื่อ เป็นทัพหลังรังผลโคลคลา จึ่งปดอมแปลงแต่งองค์เป็นอำมาตย์ ทรงสินธพชาติพาชี	ตรีศบอภายันพลางแล้วแลหา (-) ระคนกลิ่นนุหรงารำไป เพราะเพียงคนตรีบีไฉน ฟังเพลินเจริญใจไปมา ระเด่นมนตรีใจกล้า เพลาคำคำนึงถึงเทวี ชวนพี่เลี้ยงราชทั้งสี่ ฝ่าพลมนตรีขึ้นมา

(ตอน อิเหนาปลอมเป็นอำมาตย์แอบดูนุชบาหลังจากที่นางกลับจากใช้บ่น)

เพลงพม่าห้าท่อน (เนื้อที่ ๑) (๓ ชั้น)

ชีชวนนวนนางทางประพาส

ชมพรรณรุกขชาติในสวนศรี

(พยาง)

บ้างระบัดผลัดใบเขียวขจี

บ้างคล้ายคลี่ยอดเข็มแกมพกา

พระโคมยงทรงเตี้ยกุหลาบเทศ

ประทานองค์อรรครศจินตะหรา

(เก็บ)

(อັค)

ทำเทียมเหลี่ยมลอดสอดคว่ำ

กัลยาปีศรค้อนคม

(ตอน จีนตะหราชวนอิเหนาชมสวน)

เพลงพัดชา (๓ ชั้น)

สายสมรนอนเกิดพิ้งจะกล่อม

...งามจริงพริ้งพร้อมดั่งเลขา

(เจ้า)

นวลละอองผ่องพักตร์โสกา

ดั่งจันทราทรงกลดหมดมลทิน

งามเนตรดั่งเนตรมฤตมาศ

งามขนงวงวาดดั่งคันศัลปี

อรชนอ้อนเอ็นดั่งกินริน

หวังถวิลไม่เว้นวายเอษ

(ตอน อิเหนาพานุชบามาไว้ในถ้ำ)

เพลงวิสันดาโศด เถา (เนื้อที่ ๒)

๑ ชั้น	โอ้วา โจมเจลาเยวลักษณะ	เสียดายศักดิ์วงศ์อัญแดหวา
		(-)
	จะระคนปนศักดิ์จรกา	อนิจจาพี่จะทำประการใด
	จะคิดไฉนตื่นอกเอ๋ย	จะได้เซยชมชิดพิสมัย
	พระเร่งร้อนรันทะยานใจ	ดังเพลิงกาฬผลาญไหม้ทั้งกายา
		(ล)
๒ ชั้น	จุกใจได้คิดสืผลแล้ว	ดังดวงแก้วตดต้องแผ่นผา
	(การ)	
	ร้าวระกำซ้ำจิตเจ็บอุรา	ประหนึ่งว่าจะวายชีวิ
ชั้นเดียว	แน่นอนลอนฤทธิ์ไหลหลง	ถึงองค์บุษบายาหิ
	ลืมตามสุคนารี	ภูมิเศร้าสร้อย โศกาลัย
		(สร้อยเศร้า)
	(ตอน อิเหนาครวญถึงบุษบากลัวว่าจะได้กับจรกา)	
	เพลงสาธิตาชมเดือน เถา	
๓ ชั้น	นางนวลจับนางนวลนอน	เหมือนพี่แนบนวลสมจรจินตะหรา
	จากพรากจำจากจันรรจา	เหมือนพี่จากนางสกะระวาตี
	(จับ)	(-)
	แขกเจ้าจับเต่าร้างร้อง	เหมือนร้างน้องมาหยาธิ
		(ห้อง)
	นกแก้วจับแก้วพาที	เหมือนแก้วพี่ทั้งสามตั้งความมา
๒ ชั้น	ตระเวนไพรร้อนร้องตระเวนไพร	เหมือนเวรใดได้นิราศเสนาหา
	เค้าโมงจับ โมงอยู่เอกา	เหมือนพี่นับ โมงมาที่ไกลนาง
		(เนื้อ)
ชั้นเดียว	ทับแคจับแคสัน โขยเดี่ยว	เหมือนเปล่าเปลี่ยวคับใจในไพรกว้าง
	ชมวิหคนกไม้ไปตามทาง	คณิงนางพลางเร่ง โยธิ
	(ตอน อิเหนาจาก ๓ นางคือ จินตะหรา มาหยาธิ และสกะระวาตี ไปเมืองดาหา)	

เพลงสาวน้อยเล่นน้ำ เถา

นางจึงตรงสนามในสระศรี	กับกำนัลนารีเกษมสานต์
หอมกลิ่น โกสุมภ์ปทุมมาลัย	อาชอบชลธารจรไป
น้ำใสไหลเย็นเห็นตัวปลา	ว่ายแหวกปทุมมาอยู่ไหวไหว
นิลบลพินน้ำอยู่รำไร	ตมตั้งบังใบอรชร
(ขึ้น)	

ดอกขาวเหล่าแดงสลัปตี	บานคลี่ขยายแฉ่มเกษร
บัวเผื่อนเกลื่อนกลาดในสาคร	บังอรเก็บเล่นกับนารี
นางทรงหักห้อยเป็นสร้อยบัว	สวมตัวกำนัลสาวศรี
...ปลิดกลีบปทุมมาลัยมากมี	เทวีลอยเล่นเป็นนาวา
(แล้ว)	(ลี)

(ตอน บุษบาลงเล่นน้ำขณะไปชมศาลเทพารักษ์)

เพลงสืบท เถา (เนื้อที่ ๒)

๓ ชั้น	พระพลวงพิศพรรณรูกษชาติ	งอกงามเคียรดาษบนเนินผา
	ไม้ผลผลห้อยย้อยระย้า	สกุณาจิกกินแล้วบินพลาถ
	(คอก)(พวง)	
	กลางต้นเอนชายปลายสะบัด	ดั่งไม้ดัดปลูกไว้ในกระถาง
	กอรวกรมเรียงเคียงทาง	พะยอมยางสูงเยี่ยมเทียมคีรี
๒ ชั้น	งามระง่อนเงื่อมผาศิลาลาย	เหลืองแดงดั่งระบายหลายสี
	โตรกตรอกชอกทางชลธี	วาริษาบซึ่มอยู่อัตรา
	(ธาร)	(จับ)
	ที่ทางข้างเชิงกุหนุณั้น	ร่มรื่นพันพรรณพฤกษา
	ภายใต้เตียนสะอาดลาดศิลา	เสด็จโดยมรรคาคลาไคล
ชั้นเดียว	พระพายชายพัดมาอ่อนอ่อน	เข้าหยุดประทับร้อนอาศัย
	นั่งเล่นที่...ศาลาลัย	แทบใกล้อาศรมพระมุณี
	(หน้า)	

(ตอน อิเหนาชวน ๕ กษัตริย์เที่ยวป่า)

เพลงหกบท เถา (เนื้อที่ ๑)

ออกเอื่อนำน้อยใจนัก

ช่างชั่วช้าอัปลักษณ์บัคสี

(-)

ช่างกระไรไม่มีความดี

เสียทีที่กำเนิดเกิดมา

ทำให้เคืองเบื่องบาทปิตุรงค์

เหมือนมิใช่เชื้อวงศ์อัญญา

...มีวามุศลสุดสิ้นชีวา

จะดีกว่าที่ได้รับอัประมาณ

(แม่)

ทั้งเจ็บทั้งอายทั้งขายหน้า

...อยู่ชั่วกัลปาวสาน

(จะ)

อันชาติกะละหนาสาธารณ์

ผิดพงศวงศ์วานทั้งปวงไป

(ดั่ง)

เขาจะค่อนนินทาทุกแห่งหน

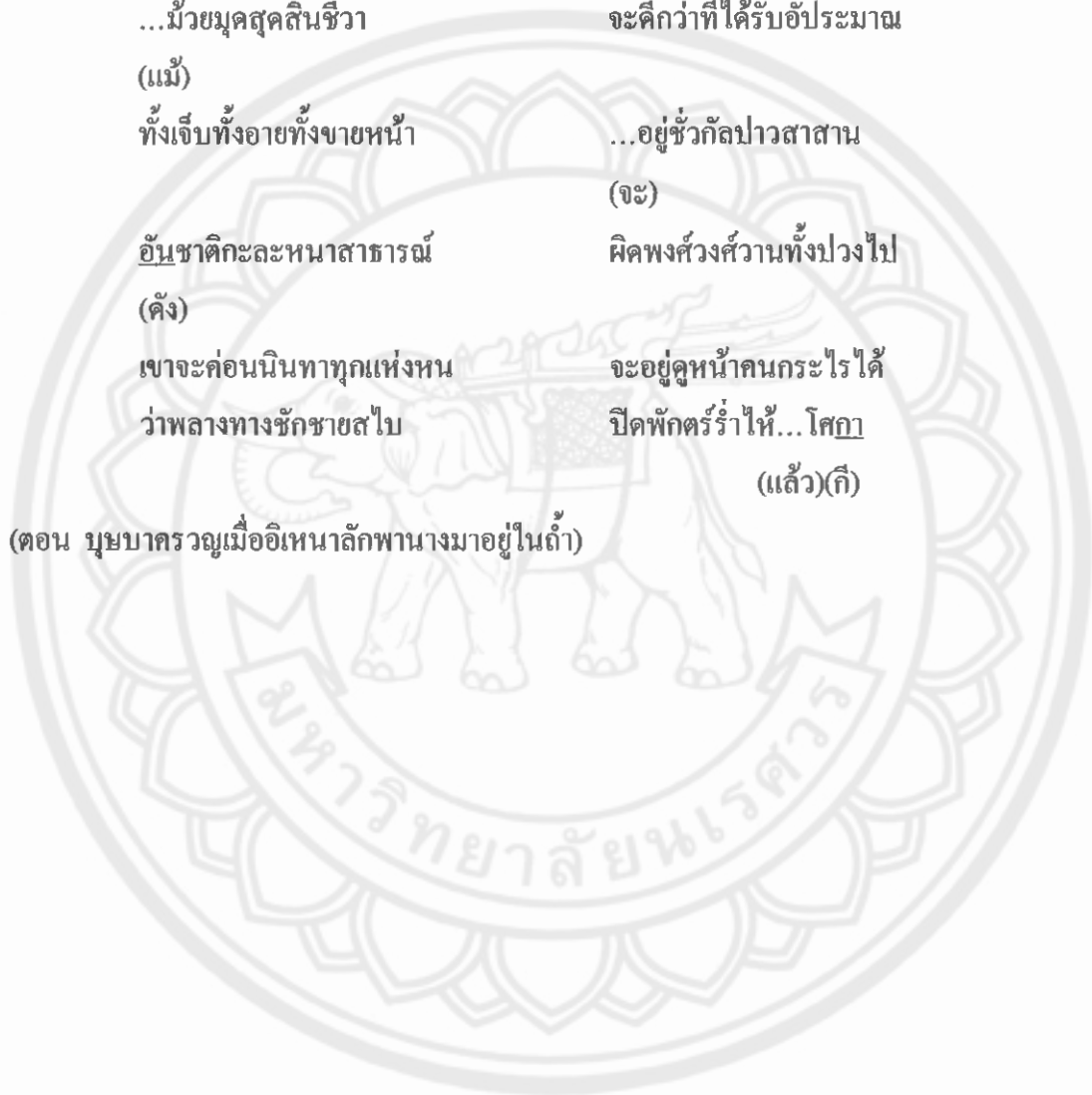
จะอยู่คู่น้ำคนกระไรได้

ว่าพลางทางชักชายสไบ

ปิดพกตรร่าให้... โศก

(แล้ว)(ก็)

(ตอน บุษบาครวญเมื่ออืเหนาลักพานางมาอยู่ในถ้ำ)

เพลงหกบท เดา (เนื้อที่ ๒)

๓ ชั้น	กรรแสงพลาทางทูลสนองไป (กัน)	คิดใจนโยจนี้พระเชษฐา
	ทำการหาญหักถักน้องมา	สถิตอยู่ภูหาถ้ำทอง (ห้อง)
	น้องนिरามาตรงคี่ปีเรศ	ยังไม่คลายวาย <u>ทิวศ</u> หม่นหมอง (ทวย)
	เห็นแต่ <u>ภูวนัย</u> ได้ป้กครอง (ไย)	...จะสลัด <u>ค</u> น้องไว้เดียวดาย (ฤ) (ซัด)
๒ ชั้น	ไไหนนั้น <u>สัญญา</u> พาที อันถ้อยคำ <u>ค้ำ</u> มั่นที่บรยาย (-)	ว่าจะครองไมตรีไม่หนีหน้า มี <u>รู้</u> เลยว่าจะกลายเป็นมารยา (ไม่)
ชั้นเดียว	จะไป <u>แก้</u> สงสัย <u>ที่</u> ในเมือง ครั้งนี้ <u>พระเสด็จ</u> ไคลคลา	<u>หรือ</u> จะไป <u>แก้</u> เคื่อง <u>ที่</u> หม่นหมยา (ฤ) (เมือง) จะกลับมาหรือมี <u>มา</u> ก็เท่ากัน (ฤ)
(ตอน บุษบาตัดพ้ออิเหนาก่อนอิเหนาไปแก้สงสัยในเมืองดาหา)		

เพลงหวนคำนึง เถา

๓ ชั้น	โอ้วอนิจจาความรัก (แล้ว) มีแต่จะเชี่ยวชาญเป็นเกลียวไป (ตั้ง) สตรีใดในพิภพจบแดน ด้วยไฝรักให้เกิดพักตรา	ฟังประจักษ์คั่งสาขน้ำไหล (ที่)ไหนเลยจะไหลกลับมา (คืน) ไม่มีใครได้แก่นเหมือนอกข้า จึงมีแต่เวทนาเป็นเนืองนิจ (จะ) (นิตย)
๒ ชั้น	โอ้วน่าเสียดายตัวนง จะออกชื่อลือชัวไปทั่วทิศ (ภา) เสียดแรงหวังฝักฝักชีวี หมายบำเหน็จจะรีบเสด็จไป	เพราะเชื่อดิ้นหลงรักจึงซ้ำจิต เมื่อปลั่งคิดผิดแล้วจะโทษใคร พระจะมีเมตตาภิหาไม ก็รู้เท่าเข้าใจในทำนอง ควรคู่ภิรมย์สมสอง
ชั้นเดียว	ด้วยระเด่นนุชบาโฉมตรู ไม่ต่ำศักดิ์รูปชัวเหมือนตัวนง โอ้แต่นี้สืบไปภายหน้า เขาจะค่อนนินทาทุกสิ่งอัน เมื่อนั้น ปლობนางพลงเช็ดชลดนา จะส่งสิ้นกินแห่งแกลงใจ ที่สลดตัดใจไม่ใช่ดี	ทวงคู่ภิรมย์สมสอง ทั้งพวกพ้องสุริวงศ์พงศ์พันธุ์ จะอายชาวคาคาเป็นแม่มนั้น นางรำพันว่าพลงทางโสกา พระสุริวงศ์เทวีมธุสัณหา ดวงยิวออย่าทรงโสกี ที่ในนุชบามารศรี มิได้มีปรารณอาลัย

(ตอน จินตะหราชอาณาจักรเมื่ออิเหนาจะจากไปเมืองคาคา)

เนื้อร้องเพลงไทยเดิมที่มาจากวรรณคดีไทยเรื่องพระอภัยมณี

เพลงเขมรสุดใจ เถา

๓ ชั้น	จะเล่าความ <u>ยาม</u> ยากเมื่อจากน้อง (ตาม)	ก็ <u>ขัด</u> ข้องเขาจะ <u>แข็ง</u> แกล้งใจ
	จึงว่า <u>พีนี</u> <u>แสน</u> สลดใจ (ก็)	หมายว่าไม่พบญาติแล้ว <u>ชา</u> คินี
๒ ชั้น	หาก <u>กุศล</u> หนหลังเราทั้งสอง	<u>ไม่</u> พบ <u>น้อง</u> นาคามารศรี (ได้)
	ยัง <u>ทุก</u> ข์หนึ่งถึง <u>ชน</u> กชนนี	จะ <u>ร้าย</u> ดีมิ <u>ได้</u> รู้ถึง <u>หู</u> เลย
ชั้นเดียว	พระ <u>ร่ำ</u> พลางต่าง <u>องค์</u> ทรง <u>กรร</u> แสง (กัน)	โอ้ <u>เสีย</u> แรง <u>เกิด</u> มา <u>นิจ</u> จาเอ๋ย
	ไม่ <u>เคย</u> ยาก <u>ครา</u> คร่า <u>ต้อง</u> จำ <u>เลย</u> (กราก <u>กร่า</u>)	เมื่อ <u>ไร</u> เลยจะ <u>พร้อม</u> พง <u>ศ์</u> ว <u>งศ์</u> ประ <u>ยู</u> ร (<u>วงศ์</u> พ <u>งศ์</u>)

(ตอน พระอภัยมณีพบศรีสุวรรณกับสินสมุทร ตอนที่ ๑๕)

เพลงต่อยรูป เถา

๓ ชั้น	พอ <u>พล</u> บ <u>คำ</u> ย <u>่า</u> น <u>้อง</u> กล <u>อง</u> กระ <u>หึ</u> ม	ประ <u>โค</u> ม <u>ครึ</u> ม <u>ครึ</u> น <u>ครึ</u> น <u>สน</u> น <u>ไห</u> ว
	นาง <u>สำหรับ</u> ขับ <u>ร้อง</u> ทำ <u>นอง</u> ใน	ก็ <u>ทำ</u> ท <u>ับ</u> ขับ <u>ไม้</u> ม <u>โห</u> รี
	บรร <u>ทม</u> พ <u>ิง</u> ว <u>ง</u> เว <u>ง</u> ด <u>้วย</u> พล <u>ง</u> กล <u>่อ</u> ม	ประ <u>สา</u> น <u>ชั</u> อม <u>สัง</u> ค <u>ิด</u> ท <u>ัง</u> ดี <u>ดี</u> ดี
	จ <u>วน</u> จะ <u>หล</u> บ <u>กลับ</u> เห <u>็น</u> รูป <u>น</u> ารี	อยู่ <u>ริม</u> ที่ <u>ไ</u> ส <u>ยา</u> สน <u>์</u> ประ <u>หล</u> าด <u>ใจ</u>
๒ ชั้น	ประ <u>โล</u> ม <u>ลู</u> บ <u>รูป</u> ว <u>าด</u> ปี <u>ศ</u> าง <u>จ</u> ้า	ให้ <u>จิต</u> คร <u>่า</u> เคล <u>ิม</u> อง <u>ค์</u> กลับ <u>หลง</u> ไหล (<u>คล</u> ่า)
	แน <u>บ</u> ถ <u>น</u> อม <u>ห</u> อม <u>ชั</u> น <u>รึ</u> น <u>ฤ</u> ท <u>ัย</u>	เ <u>ฝ้า</u> ลู <u>บ</u> ใ <u>้</u> รับ <u>ข</u> ว <u>ัญ</u> จ <u>ำ</u> น <u>รร</u> จา
	เ <u>้า</u> กับ <u>พ</u> ีน <u>ี</u> กุ <u>ศล</u> แ <u>่</u> น <u>หลัง</u>	เห <u>็น</u> จ <u>ริง</u> จ <u>ิง</u> เจ <u>ียว</u> น <u>ะ</u> แม่ <u>เ</u> น <u>ห</u> น <u>ัก</u> หนา
	ถึง <u>พร</u> าก <u>ไป</u> ...ที่ <u>อื่น</u> ค <u>ง</u> ค <u>ิน</u> มา	เห <u>ม</u> ือ <u>น</u> เขา <u>ว่า</u> ค <u>ู่</u> แล้ว <u>ไม่</u> แ <u>่</u> ล <u>้ว</u> เลย
	(ไว้)	
ชั้นเดียว	ประ <u>ภา</u> ษ <u>พล</u> าง <u>ท</u> าง <u>ด</u> ระ <u>โบ</u> ม <u>ประ</u> โล <u>ม</u> ลู <u>บ</u>	ถ <u>น</u> อม <u>รูป</u> ร <u>วม</u> เร <u>ียง</u> เค <u>ียง</u> เข <u>น</u> ย
	จ <u>น</u> แส <u>ง</u> ท <u>อง</u> ส <u>่อง</u> ส <u>ว</u> าง <u>น้ำ</u> ค <u>ำ</u> ง <u>เซ</u> ย	ล <u>ม</u> ร <u>ำ</u> เพ <u>ย</u> พ <u>ัด</u> พ <u>า</u> สุ <u>มา</u> มา <u>ล</u> ย์

(ตอน พระอภัยมณีหลงรูปนางละเวง)

เพลงเทพธัญจวน (เนื้อที่ ๑) (๓ ชั้น)

พระโทยหวนครวญเพลงวังเวงจิต	ให้คนคิดถึงถิ่นถวิลหวัง
ว่าจากเรือนเหมือนนกที่จากรัง	อยู่ข้างหลังก็จะแลชะเง้อคอย
ถึงยามค่ำย่ำห้องจะร้องไห้	รำพึงไรรัฐจวนหวนละห้อย
ถึงยามดึกความเคลื่อนไหวก็คล้อย	น้ำค้างย้อยเย็นฉ่ำที่อัมพร

(โธ)

(ตอน พระอภัยมณีเป่าปี่ห้ามทัพลังกาที่เข้ามาล้อมรถทรงของพระองค์ไว้)

เพลงฝรั่งกลาย เถา

๓ ชั้น	ฝ่ายองค์ท้าวเจ้าละมานให้ลานจิต	เฝ้าเพ่งพิศฝูงอนงค์ให้หลงไหล
	เพียงตระหนักทักทายให้อายใจ	ชำเลืองไปดูนางตามหว่างโคม
	(เสียง) (ก็)	
๒ ชั้น	เห็นโฉมขององค์ละวงวันพาราช	สถิตอาสน์อำไพวิไลโฉม
	คังควงเคลื่อนไหวคล้อยลอยโทยม	งามประ โลมลุ่มองค์หลงตะลึง
ชั้นเดียว	เหมือนรูปร่างช่างเขียนไม่เพี้ยนผิด	ดูทุก ทิศชาติไม่มีถึง
		(-) (ทศ)
	ถ้าพระกรอ่อนละม่อมเหมือนกล่อมกลิ้ง	นิ้วคังหนึ่งลำเทียนเขียนประจง

(ตอน เจ้าละมานหลงนางละเวง)

เพลงพม่าแท้ เถา (เนื้อที่ ๑)

๓ ชั้น	กระดาศแทนแผ่นทองประคองเขียน	ผู้พากเพียรพยายามตามสมร
		(ด้วย)
	จนเรือแตกแยกย้ายกระจายจร	แต่อาวรณ์หวังสวาทไม่ขาดวัน
๒ ชั้น	ถึงตายแล้วแคล้วคลาดในชาตินี้	ขอให้พี่ขึ้นไปปะบนสวรรค์
	เป็นบุญปลดครอคมาเห็นหน้ากัน	โฉนขวัญนัยนาไม่ปราณี
ชั้นเดียว	หรืองามปลื้มลืมหาคำที่รู้ว่า	พอเห็นหน้าน้องก็เมินดำเนินหนี
		(เดินทำเมิน)
	मैंนเห็นเคื่องเปลื้องปลดหมดไมตรี	เมื่อไม่มีความผิดสักนิดเดียว

(ตอน พระอภัยมณีส่งสารเกี่ยวนางสุวรรณมาลี)

เพลงวิสันดาโศค เถา (เนื้อที่ ๑)

๓ ชั้น	นางโฉมขององค์สั้นให้ห้วนหวาด	กัมปนาทนี่กพรันพระขวัญหาย
	ผิดถึงเกิดเหตุผลกลอุบาย	เห็นศิร้ายพระอภัยใจฉกรรจ์
๒ ชั้น	เขาระบือลือเล่าว่าเป่าปี่	ให้ไพรีนทราดังอาสัญ
	จึงจับท้าวเจ้าละมานผลาญชีวิต	เป็นแม่นมั่นเหมือนครานี้ไม่มีใคร
		(เห็น) (กระ)
ชั้นเดียว	ไอ้เคราะห์กรรมซ้ำร้ายอายุอดสู	เป็นสุตรัฐสุตฤทธิคิดไฉน
	แล้วนี่ก็แก่นมั่นปะพระอภัย	จะชิงชัยแก้แค้นแทนบิดา
	(ตอน นางละเวงพบพระอภัยมณี)	

